

Inventering av glosjöar i Västernorrland 2006

Länsstyrelsen Västernorrland, avdelningen för Kultur- och Natur

Inventering av glosjöar i Västernorrland 2006

LÄNSSTYRELSEN VÄSTERNORRLAND
Kultur- och Naturavdelningen, 871 86 Härnösand
Telefon växel: 0611-34 90 00
Internet: www.y.lst.se

ISSN: 1403-624X
Text: Andreas Karlberg & Håkan Söderberg
Omslagsfoto: Utbyån (Håkan Söderberg)
Kartor: © Lantmäteriet, 2008. Ur GSD-Produkter ärende 106-2004/188-Y

Innehållsförteckning

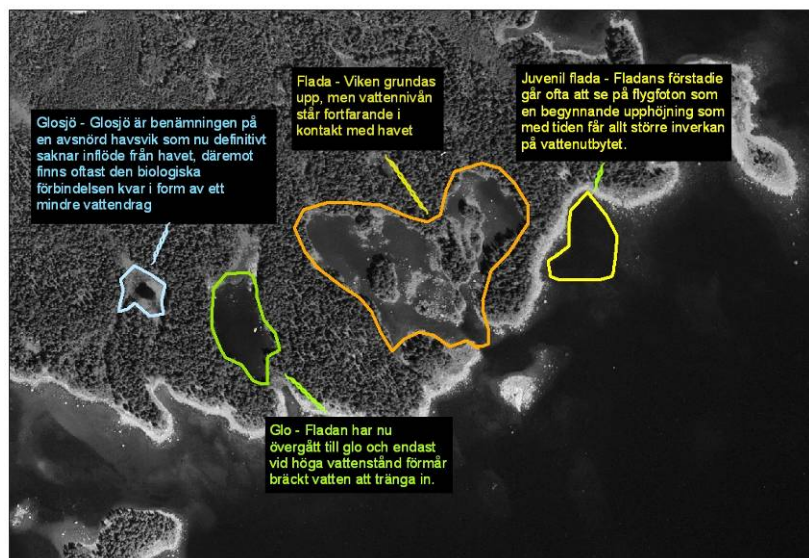
Inventering av glosjöar i Västernorrland	5
Succession- från flada till Glosjö	5
Inventeringsmetodik	6
Urvalet	6
Fältinventering	7
Resultat.....	7
Inventerade lokaler	9
Södra Låskärstjärn	9
NV Södra Låskärstjärn	10
Norra Låskärstjärn	10
Galtjärn.....	11
Hästkotjärnen	12
Jungfrutjärnarna	12
Konnviken	13
Konnsjön	14
V Tjockholmen.....	14
Ännsiksjön.....	15
Lill-Salen.....	16
Lindbomstjärnen.....	16
Viken	17
Kåstaviken	18
Rävsötjärn.....	18
Stavertjärnen.....	19
Rossötjärnen	20
Svedjefjärden.....	20
Utbysjön	21
Öfjärden.....	22
Lillavan.....	22
Utåstjärn	23
Prästsjön	24
Finsviken	25
Kragomsviken	26

Inventering av glosjöar i Västernorrland

Länsstyrelsen Västernorrlands län har under 2006 identifierat och besökt 26 vattendrag som har kontakt med havet och uppströmsliggande sjöar. Gemensamt för dessa sjöar är att de historiskt sett nyligen avsnörts från havet och att de kan utgöra ett viktigt reproduktionsområde för fisk (gädda, id, abborre, mört m.fl.). De är också viktiga som födosöks- och rastplats för fågel.

Succession- från flada till Glosjö

Processen till dess att en glosjö har bildats är relativt lång och kan delas in i olika stadier. Nedan visas i huvudsak hur indelningen går till. Det går även att dela in stadierna ännu mer, men då är det inte lika uppenbara skillnader mellan dessa. Figuren nedan visar ett foto från Björköen, där processen är påtaglig och är lätt att urskilja på flera platser. Med god vilja kan man se alla stadier från juvenil flada till glosjö inom ett relativt litet område. Förutom att det sker fysiska förändringar, så påverkar successionen vattenutbytet, sedimentation, vindpåverkan, salinitet, temperatur, m.m. Detta påverkar sedan i sin tur det biologiska livet och har stor betydelse för den mångfald av arter som är knutna till kusten.

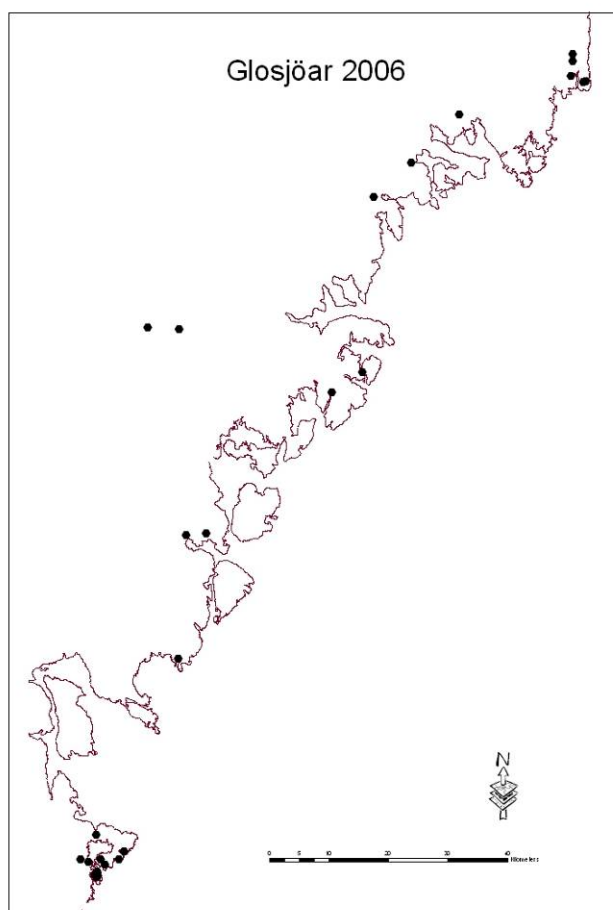
Figur 1. Flygbild med exempel på områden som kan definieras olika utifrån flada-glo-glosjömodell.

Inventeringsmetodik

Arbetet har bestått av två delar. Först har en urvalsmetod utarbetats för att dels komma åt de glosjöar som finns i länet och dels få fram ett lämpligt antal. Den andra delen har utgjorts av fältbesök för att konstatera om det är fria vandringsvägar och om där fanns någon lekvandrande fisk att observera.

Urvalet

Först gjordes ett urval av sjöar som ligger på 1-2 möh. De som per definition i huvudsak innefattas i benämningen glosjö. Dessa sjöar är väldigt få i detta län. Därför utvidgades urvalet till att innefatta även sjöar upp till 7 möh. Men som ändå såg ut att ha kvar den biologiska funktionen med koppling till havet via ett vattendrag. Urvalet gav ca 20 sjöar och till dessa valde vi in några som låg på gränsen, men som på kartan ändå såg bra ut ur vandringsynpunkt för vårlekande fisk. Spridningen över länet är allt annat än jämn och har stor förklaring i höga kusten som inte är någon gynnsam miljö för bildandet av glosjöar. Det är framförallt i södra länsändan, söder om Njurunda som vi har de flesta glosjöarna i länet. I Örnsköldsviks kommun är kusten mer flikig igen och det blir lite tätare mellan glosjöarna, även om de fortfarande är få till antalet.

Figur 2. Länskarta med inventerade glosjöar utplottade.

Fältinventering

Fältmomentet har utförts under sammanlagt 10 dagar under perioden 16/5 – 25/5 2006. 24 utvalda objekt besöktes och översiktligt beskrivits i fält. Ytterligare två områden har tagits med i denna sammanställning, då dessa objekt är kända sedan tidigare och därför inte besökts i fält.

Fältbesöken har varit mycket översiktliga och har syftat till att göra en bedömning av livsmiljöns struktur och kvalitet i stort. Framförallt med hänsyn till lekvandrande fiskarter.

Under fältinventeringen har följande parametrar noterats eller beskrivits:

Vattendragets bredd, djup, vattenföring och temperatur, samt en beskrivandel, där man noterar intryck utförligare. T.ex algpåväxt, bottensubstrat etc.

Påverkan av beskrivs utifrån grumling, diken, avlopp, dammar, korsande väg, m.m.

Vidare beskrivs kort närmiljön och sjön. Den ekologiska funktionen kommenteras, t.ex. närvarande fiskarter och vandringsmöjligheter för andra fiskarter.

Eventuella vandringshinder protokollfördes på särskilt protokoll.

Resultat

Totalt finns 25 sjöar med biflöde sammanställda. Tre är kända sedan tidigare och har inte beskrivits utförligare i fält. 16 av de inventerade har bedömts som glosjöar enligt definition ovan. Två har bedömts som glon och har alltså fortfarande brackvatteninflöde vid enstaka tillfällen.

Det visade sig vara goda vandringsmöjligheter i flertalet av de inventerade bäckarna. Vägtrummor är den vanligaste orsaken till att fisk inte kan nå sina lekområden. Fem trummor utgör totalt hinder eller försvårar uppströmsvandring. Flera av dessa är också underdimensionerade, vilket skapar en onaturlig och hög vattenhastighet genom trummorna. 13 av glosjöarna har god förbindelse med havet, där de flesta arter, både stora och små individer kan vandra upp för lek. Ytterligare 9 glosjöar går att nå vid höga vattenstånd i havet eller av småväxta arter som t.ex. spigg.

Det största hotet mot dessa små livsnerver i landskapet är vandringshinder, ofta vägpassager som underdimensioneras eller läggs fel. Många bäckar är också så små att under vissa delar av året kan de helt vara uttorkade och då tas sällan tillräcklig hänsyn. Det som utmärker glosjöar är att de ligger lågt i terrängen och det är utmärkande även för jordbruksmarker. Det är därför vanligt med jordbruksmark i direkt anknytning till glosjön eller anslutande bäck ner till havet. För den fiskvandring som sker om våren är kanske inte detta något större hot, utan den näringsrika grunda miljön, blir en trygg och god uppväxtmiljö för yngel. Men man påskyndar igenväxningen ganska drastiskt och det gör att dessa miljöer snabbare kommer att upphöra som lämpligt lekområde. Ökad näringstillförsel ger också snabbt väldigt tät vegetation som i vissa fall är så täta att i kombination med förmultnande växtdelar gör att fisk inte tar sig förbi.

Det som utmärker glosjöar ytterligare är att eftersom de nyligen är avsnörda från havet så mynnar samtliga vattendrag i en vik i havet. Några objekt ligger uppströms en sjö och detta gäller inte dem förstås. Ur skydd- och bevarande perspektiv, så kan man säga att där vi har en glosjö har vi även en motsvarande värdefull livsmiljö ute i havet, då vikar med bäck är de produktionsmässigt viktigaste biotoperna.

Inventerade lokaler

Södra Låskärstjärn

X 6897036
Y 1589716
HEKTAR 3
KOMMUN Sundsvall
DATUM 060515
OBSERVATÖR Andreas
Karlberg
FLÖDE m
BÄCKDJUP 0,1
BÄCKBREDD 1
TEMP

Fysisk miljö: Bäckens botten består av stenar och blockar. Bäckens vattenflöde är lugnt förutom de sista tio metrarna ner mot havet som utgörs av en liten forssträcka. Detta i kombination med lite vatten gör det svårt för små fiskar att ta sig upp till tjärnen.

Närmiljö och påverkan: Bäckens vatten är klart och fint och är relativt opåverkad. Skogsbruk utgör huvudpåverkan. I närmiljön finns framförallt Bladvass och videsnår.

Sjön: Liten tjärn med mycket bladvass runt om. Vid tjärnen observerades en trana, två knipor och två kanadagäss. Sjön är en glosjö.

Ekologisk funktion: Inga fysiska vandringshinder. Ingen fisk observerades, men rom från abborre fanns längst ner i bäcken. Det är osäkert om lite större fisk tar sig upp i bäcken, men uppenbarligen försöker de i alla fall så gott det går.

Värde: Högt

NV Södra Låskärstjärn

X 6897239
Y 1589399
HEKTAR 1
KOMMUN Sundsvall
DATUM 060515
OBSERVATÖR Andreas Karlberg
FLÖDE m
BÄCKDJUP 0,1
BÄCKBREDD 0,5
TEMP

Fysisk miljö: Svagt strömmande, grus, sten och sandbotten, ingen algpåväxt och en del död ved.

Närmiljö och påverkan: I närmiljön återfinns framförallt sumpskog och ingen synbar fysisk påverkan finns.

Sjön: Liten tjärn med mycket bladvass runt om. Denna tjärn står i förbindelse med södra låskärstjärn. Är inte enligt definition någon glosjö

Ekologisk funktion: Lämplig för spigg, abborre, mört m.fl. Framförallt mindre fisk.

Värde: Högt

Norra Låskärstjärn

X 6897242
Y 1589926
HEKTAR 3
KOMMUN Sundsvall
DATUM 060515
OBSERVATÖR Andreas Karlberg
FLÖDE m
BÄCKDJUP 0,1
BÄCKBREDD 0,5
TEMP 11,5

Fysisk miljö: Bäckens är obefintlig och översilar en större yta med vass, vattenklöver och annan vegetation.

Närmiljö och påverkan: I närmiljön finns barrskog.

Sjön: Liten tjärn med abborre. Är en nyligen bildad glosjö. Den ekologiska förbindelsen är dock lite osäker då ingen tydlig bäckfåra finns.

Ekologisk funktion: Med tanke på den grunda förbindelsen mellan hav och tjärn så fungerar nog fiskvandring om möjligt endast vid högflöden. Två abborrar som låg döda på stenar skulle kunna vittna om att fisk försöker ta sig igenom, men är väldigt lätta byten för fåglar.

Värde: Högt

Galtjärn

X	6897561
Y	1589447
HEKTAR	2
KOMMUN	Sundsvall
DATUM	060515
OBSERVATÖR	Andreas Karlberg
FLÖDE	m
BÄCKDJUP	0,15
BÄCKBREDD	0,3
TEMP	10

Fysisk miljö: Bäckens utgör av ett dike och passerar av väg, där trumman står helt under vatten. Inget synbart flöde i bäcken.

Närmiljö och påverkan: I närmiljön finns barrskog med inslag av björk. Den är kraftigt påverkad av grävning.

Sjön: Mindre tjärn omgiven av myrmark, är ingen glosjö per definition, men står i förbindelse med Hästskotjärn som är en glosjö.

Ekologisk funktion: Ingen större betydelse för lekvandrande fisk. Troligen torrlagd större delen av året. Men inga fysiska hinder för vandring.

Värde: Osäker bedömning

Hästskotjärnen

X 6897855
Y 1589680
HEKTAR 5
KOMMUN Sundsvall
DATUM 060515
OBSERVATÖR Andreas Karlberg
FLÖDE m
BÄCKDJUP 0,2
BÄCKBREDD 0,5
TEMP 10

Fysisk miljö: Lugnflytande bäck som övergår i en kortare strömsträcka ner mot havet. Flera abborrar kämpade i den korta strida strömmen. Finsediment dominerar botten förutom den blockigare sista biten. Kabbeleka förekommer rikligt längsbäcken.

Närmiljö och påverkan: I närmiljön finns barrskog och ungskog. Stor andel stormfälld skog ligger över bäcken, vilket utgör både skydd och föda för bäckens organismer. En vägpassage finns vid sjöutloppet, men trumman utgör inget hinder för fiskvandring, även om den är något underdimensionerad.

Sjön: Liten tjärn med mycket bladvass och abborre observerades. Klassad som glosjö.

Ekologisk funktion: Fin bäck som mynnar i en grund vik och den är stor nog för att även lite större fisk ska kunna ta sig upp till sjön.

Värde: Mycket högt

Jungfrutjärnarna

X 6899070
Y 1591099
HEKTAR 2
KOMMUN Sundsvall
DATUM 060518
OBSERVATÖR Andreas
Karlberg,
Håkan Söderberg
FLÖDE
BÄCKDJUP odef
BÄCKBREDD odef
TEMP

Fysisk miljö: : Ingen tydlig bäckfåra, endast sankt område.

Närmiljö och påverkan: Bladvass dominerar i det sankta området och barrskog utanför.

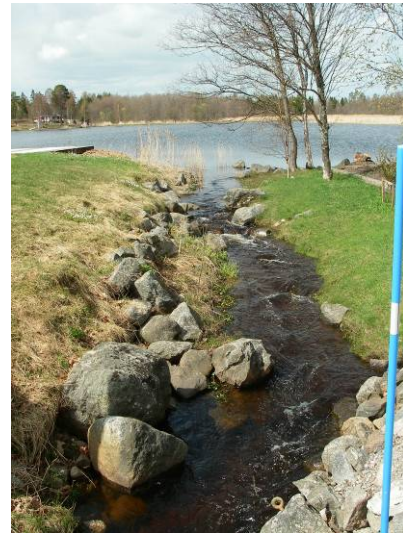
Sjön: Två grunda tjärnar med en grund förbindelse emellan. Sjöarna ligger i nära nivå med havet och skulle kunna klassas som glosjö.

Ekologisk funktion: Troligen ingen för fisk, men tjärnarna skulle kunna vara lämpliga för salamandrar. Ett sångsvanepar observerades.

Värde: Av mindre betydelse för vårlekande fisk, men bidrar i övrigt till en rik biologisk mångfald i detta område

Konnviken

X	6899585
Y	1588326
HEKTAR	5
KOMMUN	Sundsvall
DATUM	060515
OBSERVATÖR	Andreas Karlberg
FLÖDE	m
BÄCKDJUP	0,3
BÄCKBREDD	0,6
TEMP	9

Fysisk miljö: Förbindelsen mellan Konnviken och havet är endast ca 40m och utgörs av en kraftigt forsande sträcka med fin grus, sten och blockbädd.

Närmiljö och påverkan: Närmiljön utgörs i hela sin sträckning av bebyggelse. Inga vandringshinder finns.

Sjön: Tjärnen är liten med bebyggelse runt om. Är en utpräglad glosjö.

Ekologisk funktion: Här kan nog de flesta fiskar ta sig upp och detta skulle kunna vara en viktig leksjö för fisk.

Värde: Mycket högt

Konnsjön

X	6899956
Y	1586890
HEKTAR	23
KOMMUN	Sundsvall
DATUM	060515
OBSERVATÖR	Andreas Karlberg
FLÖDE	m
BÄCKDJUP	0,3
BÄCKBREDD	1,2
TEMP	10

Fysisk miljö: Fin bäck med svagt strömmande vatten i de nedre delarna upp till första vandringshinder, därefter är det brant och troligen omöjligt för fisk att ta sig upp.

Närmiljö och påverkan: Omgivningarna består av åkermark, vägar och bebyggelse, några skogsdungar finns också. En dammtröskel finns strax före ett naturligt hinder sätter stopp för vidare fiskvandring.

Sjön: Ej besökt, är heller ingen glosjö, ligger över 10 möh.

Ekologisk funktion: Ingen möjlig vandring ovan tröskel ungefär på mitten av vattendraget.

Värde: Av mindre betydelse

V Tjockholmen

X 6899992
Y 1593471
HEKTAR 1
KOMMUN Sundsvall
DATUM 060518
OBSERVATÖR Håkan
Söderberg

FLÖDE
BÄCKDJUP
BÄCKBREDD
TEMP

Fysisk miljö: Inget öppet vatten mellan avsnörd vik och havet.

Närmiljö och påverkan Gammal barrskog

Sjön: Närmast den avsnörda viken finns en albård. Står möjligen i kontakt med havet vid högt vattenstånd och vindpåverkan.

Ekologisk funktion: Ingen för fisk

Värde: Inget värde

Ännsiksjön

X 6900006
Y 1590374
HEKTAR 20
KOMMUN Sundsvall
DATUM 060518
OBSERVATÖR Andreas
Karlberg
FLÖDE m
BÄCKDJUP 0,2
BÄCKBREDD 0,6
TEMP 9,5

Fysisk miljö: Fin bäck med grus och sandbotten, mestadels lugnflytande, men har några strömsträckor. Ett naturligt fall finns där fallhöjden är ca 0,3 m.

Närmiljö och påverkan: En trumma strax nedströms utloppet utgör vandringshinder, fritt fall ca 0,2 m. bäckens närmiljö består av ungskog och sly.

Sjön: en ganska stor sjö omgiven av barrskog och ungskog. En väg slingrar sig runt. Sjön ligger på ca 7-8 möh.

Ekologisk funktion: Bäckens flera vandringshinder som troligen inte kan forceras av lekvandrandefisk som abborre och mört. Bäckens mynnar i en grundvik helt igenvuxen. Bladvass bildar täta bälten och ingen definierad bäckfåra finns.

Värde: Lågt värde idag, p.g.a. vandringshinder

Lill-Salen

X	6901305
Y	1594287
HEKTAR	4
KOMMUN	Sundsvall
DATUM	060522
OBSERVATÖR	Håkan Söderberg
FLÖDE	
BÄCKDJUP	0,05
BÄCKBREDD	0,1
TEMP	11,5

Fysisk miljö: Endast en liten rännil utgör flöde från Lill-salen

Närmiljö och påverkan: Omgivningarna runt detta vik utgörs av gammal skog, som i delar är urskogslig. Olikåldrig skog, stående död ved.

Sjön: Tjärnen är liten med maxdjup på ca 0,5m. Vegetation längs kanterna. Lill-salen är en glosjö som i liten utsträckning har förbindelse med havet.

Ekologisk funktion: Spigg observerades och kanske kan de användas sig av rännen vid höga flöden för att nå havet eller så är de instängda. Vid sjön observerades Tranpar, blå kärnhök och grågåspar.

Värde: Lågt värde ur fisksynpunkt, men utgör en viktig del i detta naturskogslika område.

Lindbomstjärnen

X	6904054
Y	1589610
HEKTAR	12
KOMMUN	Sundsvall
DATUM	060515
OBSERVATÖR	Andreas Karlberg
FLÖDE	m
BÄCKDJUP	0,2
BÄCKBREDD	0,4
TEMP	12

Fysisk miljö: Lugnflytande bäck med sanddominerad botten.

Närmiljö och påverkan: Närmiljön består av barrskog, talldominerad och ett mindre dike ansluter bäcken med grumligt vatten. Vägpasset nära utloppet ur sjön utgör inga problem för fiskvandring.

Sjön: Det är en liten sjö med bladvassvegetation och fritidshus runt om. En glosjö som erbjuder bra lekmöjligheter.

Ekologisk funktion: Den här bäcken är relativt stor och är betydelsefull ur vandringsynpunkt. Inga hinder eller svåra passager finns och i bäcken observerades både abborre och vitfisk av olika arter.

Värde: Mycket högt

Viken

X	6933665
Y	1603441
HEKTAR	9
KOMMUN	Timrå
DATUM	060517
OBSERVATÖR	Andreas Karlberg
FLÖDE	1
BÄCKDJUP	0,15
BÄCKBREDD	0,4
TEMP	8

Fysisk miljö: Det är lågt vatten i bäcken och mkt lågt vatten i havet. Botten består av grus, sten och sand. Sandigt vid mynningen i havet.

Närmiljö och påverkan: Barrskog, bebyggelse och väg dominerar den närmaste omgivningen. Vägtrumman utgör inget hinder, ett bröte kan vara temporärt hinder, men inte vid högre flöde.

Sjön: Sjön är långsmal och det vakade mycket, ingen fisk observerades dock. En del fastigheter och väg omger den lilla sjön. Är en viktig glosjö.

Ekologisk funktion: Här finns goda möjligheter för fisk att vandra upp, Ingen fisk observerades i bäcken, men en stugägare berättade deras katt brukade sitta och fiska i bäcken och lyckades då och då ta upp en fisk.

Värde: Mycket högt

Kåstaviken

X	6978191
Y	1629188
HEKTAR	3
KOMMUN	Kramfors
DATUM	060523
OBSERVATÖR	Håkan Söderberg, Per Jonsson
FLÖDE	m
BÄCKDJUP	3
BÄCKBREDD	3
TEMP	11

Fysisk miljö: Lugnflytande bäck med finsedimentbotten och längst ner med insalg av sten och block.

Närmiljö och påverkan: Bäckens grumlar mycket. Närmiljön domineras längst ner av odlad mark, men närmast bäcken är det fast mark. En vägpassage finns, men utgör inga problem. Ovan trumma är skyddszonen gles och ofta odlas det ända fram till bäcken.

Sjön: Vegetationsrik liten sjö. Utloppet ser grävt ut, men i övrigt orörd liten glosjö

Ekologisk funktion: Här kan alla fiskarter ta sig upp och elritsa och abborre observerades. I sjön observerades även gädda. En viktig och skyddsvärd bäck. Här finns möjlighet för fisk att vandra upp till nästa sjö dessutom. Denna har dock inte besökts.

Värde: Mycket högt

Rävsötjärn

X	6981690
Y	1634339
HEKTAR	1
KOMMUN	Kramfors
DATUM	060523
OBSERVATÖR	Håkan Söderberg, Per Jonsson
FLÖDE	m
BÄCKDJUP	0,2
BÄCKBREDD	1
TEMP	10

Fysisk miljö: Bottensubstratet domineras av sand och grus och finare material. Under detta finns mjäla och lera. Bäckens är svagt strömmande. Gott om bladvass vid utlopp och mynning. Mkt död ved i form av finare material (kvist etc).

Närmiljö och påverkan: En stensatt vattenövergång finns i bäcken som tyvärr har förlängts när vägen breddats och förlängningen i betong har inte kunnat grävas ner och utgör vandringshinder. Bäckens är också kraftigt kanaliserad. Närmiljön domineras av igenväxta betesmarker.

Sjön: Bladvass omger hela sjön och utanför är det odlad mark. Ligger i nära nivå med havet och klassas som en glosjö.

Ekologisk funktion: Gott om fisk i bäcken, abborre, elritsa och spigg observerades. Trumman bör bytas omgående så kommer bäcken att fungera ännu bättre för lekvandrande fisk.

Värde: Mycket högt, vandringshinder bör dock ses över

Stavertjärnen

X	6988869
Y	1603522
HEKTAR	10
KOMMUN	Kramfors
DATUM	060523
OBSERVATÖR	Håkan Söderberg, Per Jonsson
FLÖDE	m
BÄCKDJUP	0,3
BÄCKBREDD	1,5
TEMP	12

Fysisk miljö: Bäck med lera-mjäla, ca 1 m/s i vattenhastighet, lätt grumlande. Bitvis rikligt med vegetation, framförallt fräken och Carexarter.

Närmiljö och påverkan: Vägpassage med dålig trumma som glidit isär. Jordbruksmark i omgivningen, men en skyddszon finns mot vattendraget.

Sjön: Besöktes ej, men är en glosjö.

Ekologisk funktion: Mycket god ur fisksynpunkt. Det kryllade av fisk i bäcken. Hundratals mörtar var på väg upp för lek. Deras antal gjorde att bäcken grumlade av deras simrörelser.

Värde: Mycket högt

Rossötjärnen

X	6989124
Y	1598278
HEKTAR	9
KOMMUN	Kramfors
DATUM	060523
OBSERVATÖR	Håkan Söderberg, Per Jonsson
FLÖDE	m
BÄCKDJUP	0,4
BÄCKBREDD	1,5
TEMP	11

Fysisk miljö: Bäckens är långsamflytande med maxhastighet ca 1 m/s, carextuvor växer i bäcken.

Närmiljö och påverkan: Omgivningen håller på att ställas om till golfbana. Busk finns utmed bäcken, men långa sträckor utgörs bara av gräsmark. Utloppet ur sjön består av tät vassvegetation. En vägpassage finns, men utgör inget hinder.

Sjön: Sjöns strandzon täcks av bladvass. Ligger nära havsnivå och klassas som glosjö.

Ekologisk funktion: Fisk observerades, men kunde inte artbestämmas då vattnet var rätt grumligt. Annars fungerar bäcken bra för fiskvandring för alla sorters fisk.

Värde: Mycket högt

Svedjefjärden

X	7011017
Y	1636237
HEKTAR	113
KOMMUN	Örnsköldsvik
DATUM	060525
OBSERVATÖR	Håkan Söderberg
FLÖDE	h
BÄCKDJUP	0,3
BÄCKBREDD	5
TEMP	11,5

Fysisk miljö: Lugnflytande bäck vid myningen, men övergår senare i fors med mer sten, småblock, grus och sand. Det är grumligt vatten och skräpigt i ån. Rätt mycket död ved finns dock.

Närmiljö och påverkan: Tråkig närmiljö med mycket skräp tomtmarker, breddavlopp som mynnar i bäcken. Gallrad strandskog.

Sjön: Sjön omges i hela sin längd av bladvass och sjöfräken. Sjön är en avsnörd fjärd och har inte samma gynnsamma effekt som när man tänker på en glosjö.

Ekologisk funktion: Bäcken är troligtvis vandringsbar för de flesta fiskarter.

Värde: Mycket högt

Utbysjön

X	7016716
Y	1642542
HEKTAR	30
KOMMUN	Örnsköldsvik
DATUM	060523
OBSERVATÖR	Håkan Söderberg
FLÖDE	m
BÄCKDJUP	0,3
BÄCKBREDD	7
TEMP	10,5

Fysisk miljö: Bäcken är bred och botten domineras av mindre block och sten, men variationen är stor från finsediment till stora block och vattenhastigheten varierar också från lugnflytande vidmynningen till forsande en bit upp.

Närmiljö och påverkan: Odlad mark och hustomter dominerar närmiljön. Vattnet är svagt grumligt.

Sjön: Stor sjö med naturligt ulopp. Vassbälte finns. Saknar troligtvis uppvärmningseffekten som en glosjö förväntas ge. Men klassas ändå som en glosjö. Gädda observerades.

Ekologisk funktion: Bäcken har inga svårare passager, men en hög vattenhastighet på en sträcka av ca 20m skulle kanske vara ett problem för t.ex. mört.

Värde: Mycket högt

Öfjärden

X	7024842
Y	1650656
HEKTAR	51
KOMMUN	Örnsköldsvik
DATUM	060524
OBSERVATÖR	Håkan Söderberg
FLÖDE	m
BÄCKDJUP	
BÄCKBREDD	10
TEMP	

Endast mynningen observerades.
Bäcken är välkänd för sina lekvandrande idar och har inte observerats utförligare.

Värde: Mycket högt

Lillavan

X	7030361
Y	1671988
HEKTAR	4
KOMMUN	Örnsköldsvik
DATUM	060524
OBSERVATÖR	Håkan Söderberg
FLÖDE	m
BÄCKDJUP	0,15
BÄCKBREDD	1,5
TEMP	14,5

Fysisk miljö: Klart fint vatten. Botten domineras av sten med inslag av grus och block. Även häll finns på vissa ställen.

Närmiljö och påverkan: Öppen hagmark och gles albård omger bäcken. Lite längre upp i bäcken dominerar granskog. En av hällarna i bäcken kan utgöra ett vandringshinder.

Sjön: Sjön är en typisk skogssjö, med myrinslag runt om. Svagt humös. Definitionsmässigt är det en glosjö.

Ekologisk funktion: En fin bäck som kanske inte är så lämplig för vårlekande fisk som mört och abborre, liknar mer en öringbäck. Ett vandringshinder i bäcken utgörs av en mindre häll, skulle kunna vara ett problem, men för öring är det troligen inget större problem.

Värde: Högt-Mycket högt?

Utåstjärn

X	7031241
Y	1669544
HEKTAR	1
KOMMUN	Örnsköldsvik
DATUM	060525
OBSERVATÖR	Håkan Söderberg
FLÖDE	m
BÄCKDJUP	0,15
BÄCKBREDD	1,5
TEMP	11

Fysisk miljö: Halva sträckan från sjöutloppet domineras av block och sten med inslag av grus och sand. Längre ner övergår bottenstratet till finare material och består av mjäla och lera, med lite sand och grus. Vattenväxter saknas i bäcken. Vid utloppet är det dock tät bladvassvegetation.

Närmiljö och påverkan: Närmiljön domineras av igenväxande betesmarker, med inslag av björk och al. En trumma utgör vandringshinder, för de flesta arter.

Sjön: Sjön ej dokumenterad, men ligger på låg höjd över havet och klassas därför som glosjö.

Ekologisk funktion: Problem med trumma och tät vegetation vid utlopp gör det svårt för fisk att ta sig fram. Ingen fisk observerades.

Värde: Mycket högt om problem åtgärdas!

Prästsjön

X	7033724
Y	1669848
HEKTAR	14
KOMMUN	Örnsköldsvik
DATUM	060525
OBSERVATÖR	Håkan Söderberg
FLÖDE	m
BÄCKDJUP	0,3
BÄCKBREDD	10
TEMP	11,5

Fysisk miljö: En bred bäck med i nedre delarna bottensubstrat som domineras av block grus och sand. Flödet är strömmande till forsande. Längre upp i bäcken så rinner bäcken långsammare och bottensubstratet domineras i stället av finsediment.

Närmiljö och påverkan: Bäckens är kanaliserad i de övre delarna. En hälla finns som kan utgöra vandringshinder. Betesmarker omger bäcken, men en liten skyddszon mot tramp i bäcken finns tack vare ett stängsel. En del al och björk växer längs bäcken. En vägpassage kan utgöra vandringshinder. Trumman pressar samman vattenflödet och det är hög vattenhastighet genom trumman.

Sjön: Ingen typisk glosjö, mer lik en vanlig skogssjö med inslag av odlingsmark. Utloppet är orört.

Ekologisk funktion: Fisk kan vandra upp till vägen där trumman finns. Här kan det vara stopp för vissa arter.

Värde: Mycket högt, även om det kan bli bättre med vissa åtgärder!

Finsviken

X	6954583
Y	1608061
HEKTAR	17
KOMMUN	Härnösand
DATUM -	
OBSERVATÖR	Andreas Karlberg
FLÖDE -	
BÄCKDJUP	0,4
BÄCKBREDD	2
TEMP -	

Fysisk miljö: Bäckens längd är ca 500m och är lugnflytande i de övre delarna och strömmande i de nedre delarna. Bottensubstratet varierar från block och sten i de strömmande partierna, medan de lugnflytande naturligt består av finsediment. Mitt på sträckan finns ett sel som under lågflöde endast utgörs av en huvudfåra om ca 1 m i bredd, medan detta sel vid högflöde når en bredd av 25 m. Ett attraktivt lekområde för framförallt gädda.

Närmiljö och påverkan: I omgivningen dominerar granskog och en privatväg och två fastigheter. Det finns inga vandringshinder i bäcken, förutom ansamlingar av vass som bildas i både den övre delen och den nedre delen. Enkelt att åtgärda.

Sjön: Sjön utgörs av två delar en mycket grund del om ca 2 ha som är på väg att växa igen, fina lekområden för fisk. Den större delen omges av jordbrukmark på den ena sidan och barrskog på den andra sidan. Finsviken är en av få större utpräglade glosjöar i länet. Sjön är grund och värms snabbt upp om våren.

Ekologisk funktion: Mycket fisk vandrar upp om våren, framförallt id, men även gädda, abborre och mört.

Värde: Mycket högt

Kragomsviken

X	6954248
Y	1604762
HEKTAR	5
KOMMUN	Härnösand
DATUM -	
OBSERVATÖR	Andreas Karlberg
FLÖDE -	
BÄCKDJUP	0,4
BÄCKBREDD	3
TEMP -	

Fysisk miljö: Bäckens längd är ca 450m och är lugnflytande halva sträckan och övergår i strömmande ned mot havet. Kragomsviken är så nyligen avsnörd att den vid höga vattenstånd i havet ligger på samma nivå och därmed skulle benämnas som en glo och inte glosjö. Bottensubstratet utgörs av finsediment i de övre delarna och övergår i en fin strömmande sträcka med block och sten i den nedre delen.

Närmiljö och påverkan: Bäckens omgivning består av bebyggelse, jordbruksmark och vägar och är en mycket populär fiske sjö, som troligen har en betydande påverkan på vårlekbestånden, då det vissa vårkvällar kan stå ett stort antal fiskare längs stränderna.

Sjön: Sjön är omgiven av jordbruksmark på den ena sidan och E4 an på den andra sidan.

Ekologisk funktion: Här vandrar mycket fisk upp för lek om våren, troligtvis en av de fiskrikaste i härnösand och det är endast vid låga flöden som trumman längst ner kan utgöra vandringshinder. Det är även ett rikt fågelliv i sjön.

Värde: Mycket högt

ISSN 1403-624X

LÄNSSTYRELSEN VÄSTERNORRLAND 871 86 HÄRNÖSAND
BESÖKSADRESS. NYBROGATAN 15 OCH PUMPBACKSGATAN 19 TEL. 0611-34 90 00 FAX. 0611-34 93 72 WWW.Y.LST.SE